

Traficomin uusi rooli joukkoliikenteen toimivaltaisena viranomaisena

**Kuntien infotilaisuus 12.5.2026
Laura Langer**

Traficomista joukkoliikenteen toimivaltainen viranomainen 1.1.2026

Uusia vastuita 1.1.2026 alkaen

- ▶ Kaupunki- ja seututoimivaltaisten viranomaisten ulkopuolinen **linja-autoliikenne** (aiempi ELY-joukkoliikenne)
- ▶ **Rautatieliikenteen** toimivalta (valtakunnallinen)

Traficomin vastuulla jo aiemmin

- ▶ **Maakuntalentojen** hankinnat
 - ▶ Hallitus turvaa maakuntalentojen jatkumisen alkuvuoteen 2028 saakka

Traficomin rooli liikenteen hankinnoissa

Traficom on joukkoliikenteen hankinnoissa Suomen TOP3-ryhmässä!

Traficom myöntää kestävästä liikkumisen avustuksia ja osallistuu tiiviisti liikennejärjestelmäsuunnitteluun

- ▶ Traficom järjestää alueiden joukkoliikennepalveluja kahdella eri tavalla:
 1. Hankkimalla joukkoliikennepalveluja yhteishankintoina kuntien kanssa
 2. Myöntämällä valtionavustuksia kuntien hankkimiin liikenteisiin
- ▶ Valtionavustuksia myönnetään muuhunkin kestävästä liikkumiseen:
 - ▶ raitiotiehankeiden suunnitteluun ja toteutukseen
 - ▶ kävelyn ja pyöräliikenteen edistämiseen kuntien katuverkolla
 - ▶ Liikkumisen ohjauksen hankkeisiin
- ▶ Yhteistyö erityisesti seudullisessa liikennejärjestelmäsuunnittelussa, tietopohjan kehittämisessä sekä kestävästä liikenteen ja liikennejärjestelmän digitalisaation edistämässä
- ▶ Traficom on aloittanut kestävästä kaupunkiliikenteen (SUMP) yhteyspisteinä ja tukee kaupunkiseutuja suunnitelmien valmistelussa ja toimeenpanossa

Millaisia mahdollisuuksia näemme muutoksessa?

- ▶ Mahdollisuus suunnitella entistä laajempia kokonaisuuksia kerralla
 - ▶ joukkoliikenteen eri kulkumuodot (linja-autoliikenne, junat, lennot) yhtenäisänä toiminnallisena kokonaisuutena
 - ▶ Matkaketjुकysymysten entistä parempi huomiointi (mm. runkoyhteyksien jatkoyhteydet)
 - ▶ Alueellisesti laajemmat kokonaisuudet
- ▶ Liikenteen suunnittelun tietopohjan vahvistaminen esim. matkustajalaskentatietojen keruuta kehittämällä ja valtakunnallista liikennemallia VALMAa hyödyntämällä
- ▶ Osaamisemme syventäminen laajan asiantuntijajoukon resursseja hyödyntämällä (mm. liikenteen suunnittelu, lippu- ja informaatiojärjestelmät, kalusto)
- ▶ Mahdollisuus ottaa käyttöön valtakunnallisesti yhtenäiset ja tehokkaammat toimintatavat
 - ▶ Mm. kilpailutukset, hankinnat, valtionavustukset
 - ▶ Lisää ennakoitavuutta mm. pidemmän aikavälin hankintanäkymän kautta

Mitä edistämme käytännössä jo vuoden 2026 aikana?

- ▶ Valtion hankkiman joukkoliikenteen yhteisen vision kirkastaminen mm. palvelutasotarkastelujen kautta
- ▶ Valtionavustusten yhtenäiset menettelyt jo kevään 2026 hakuprosessiin
- ▶ Tietopohjan kehittäminen tilastoinnissa ja esim. linja-autoliikenteen markkinakartoituksen kautta
- ▶ Yhtenäisten toimintatapojen linjaaminen hankinnoissa ja kuntarahoituksessa

Traficomın moninaiset roolit joukkoliikenteessä

- ▶ Olemme tunnistaneeet tehtäviimme liittyviä kaksoisroolituksia:
 - ▶ Valtionavustusten myöntäjä ja itse joukkoliikenneviranomaisena
 - ▶ Lippu- ja maksujärjestelmärajapintojen avaamisen valvoja ja niiden toteuttaja liikenteen tilaajana
 - ▶ Lain ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista (CVD) valvoja ja toteuttaja liikenteen tilaajana
 - ▶ EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevan asetuksen valvonta
 - ▶ Lupaviranomainen ja lausunnonantaja
 - ▶ Raideliikenteen lupa-, valvonta- ja rekisteröintitehtävät ja raideliikenteen tilaaja
- ▶ kaksoisroolitukset on huomioitu toiminnassamme:
 - ▶ Rautatiealan sääntelyelin siirrettiin kilpailu- ja kuluttajavirastoon
 - ▶ Valvonta- ja avustustehtävät on eriytetty eri toimialoille/osastoille/yksiköihin kuin toimivaltaisen viranomaisen tilaajatehtävät

Alueellisuus nykyisenä ja vahvistuvana voimavarana – millaista yhteistyö on tulevaisuudessa?

- ▶ Tavoitteena yhteistyön tiivistys entisestään yhdessä alueiden kanssa
 - ▶ Alueellisen yhteistyön erilaiset yhteistyöryhmät on tunnistettu toimivaksi alustaksi käydä yhteistä keskustelua
 - ▶ Muut joukkoliikenteen toimivaltaiset viranomaiset keskeisessä roolissa
 - ▶ Myös mm. junaliikenteeseen liittyvässä valmistelussa Traficomien lähtökohtana on tehdä valmistelua avoimessa ja tiiviissä yhteistyössä alueiden ja muiden sidosryhmien kanssa läpi muutoksen

...Alueellisuus nykyisenä ja vahvistuvana voimavarana – millaista yhteistyö on tulevaisuudessa?

- ▶ Tarvetta tiivistää yhteistyötä myös muiden toimijoiden kesken, mm.
 - ▶ Pysäkkiasioissa (TVV-kaupungit, Elinvoimakeskukset)
 - ▶ Varautumiseen liittyvissä kysymyksissä (Elinvoimakeskukset)
 - ▶ Palveluverkkomuutosten huomioimisessa (Hyvinvointialueet)
 - ▶ Suunnitteluyhteistyö runkoliikenteen tarjoajien kanssa (junaliikenteen ja markkinaehtoisien bussiliikenteen tarjoajat)
 - ▶ Pohdinnassa myös yhteistyön tiivistysmahdollisuudet kela/sote-kuljetusten järjestäjien kanssa

